

Slåen

Slåen (*Prunus spinosa*)

Højde	3-4 meter
Form	Lav tætgrenet busk
Blomstringstid	April
Frugttype	Stenfrugt
Modningstid	September til oktober
Lys	Lyskrævende
Jord	Middelgod
Fugt	Tør til middel
Vind	Meget hårdfør
Vårfrost	Hårdfør
Saltsprøjt	Tåler nogen salt

Udbredelse

Slåen findes i det meste af Europa med nordgrænse i Mellemkandinavien. Det er en udstykket østdansk art, som gror på kalkrig moræneler. Bortset fra lokale mergel-jorde f.eks., på de vestjyske bakkeøer, findes arten ikke i Vestjylland.

Beskrivelse

Slåen er en busk med stive, tætsiddende grene

med tynde kviste der er besat med talrige lange grentorne. Ung bark er rødbrun og filthåret mens ældre bark er grå. Bladknopperne er spredte, tiltrykte, små og spidse. Blomsterknopperne sidder samlet i små knipper på dværgskuddene. Bladene er ca. 3-5 cm lange, omvendt ægformede med tæt savtakket rand. Blomsterne er små, hvide og kortstilkede. Frugten er en kuglerund blå- eller sortdugget stenfrugt.

Slåen har et kraftigt rodnet med dybtgående rødder og overliggende siderødder, som hyppigt sætter rodskud. Blomstringen finder sted i april før løvspring. Frugterne modnes om efteråret, men bliver ofte siddende til hen på vinteren. Frugterne er beske og sammensnærende sure, men bliver efter frost sødere og milder i smagen.

Voksested

Slåen findes som enkeltstående individer i skovbryn og hegnet men sjældent som underskov, da arten er meget lyskrævende. På lysåbne lokaliteter kan slåen danne et tæt uigenemtrængeligt krat. Talrige rodskud fra samme busk kan danne vidstrakte kloner. De enkelte kloner er synligt forskellige m.h.t. blomstring, frugtssætning, frugtens farve og størrelse

samt bladenes form og størrelse. På overdrev giver slåen beskyttelse til andre træer, som dog senere skygger den bort.

Anvendelse i landskabsplantninger

Slåen kan anvendes hvor jordbunden har et tilstrækkeligt kalkindhold. Den er meget velegnet til at danne tæt krat p.g.a. den lave tætte vækst. Hvor der er afgræsning, giver slåen beskyttelse til opvækst af andre træer. Slåenkrat giver god beskyttelse og redesteder til småfugle og jordlevende fugle og mindre dyr, men den er uigennemtrængelig for større dyr som f.eks. hjorte. Fugle sætter pris på frugterne, og da de er holdbare til langt hen på vinteren, kan de give et godt fødetilskud til f.eks. drosselfugle i en fødeknap tid. Slåen tåler stærk beskæring. Stedvist kan slåen blive et problem. Man skal placere dem i landskabet med omtanke, da de af og til kan brede sig stærkt og ukontrolleret ved rodskud.

Valg af plantemateriale

Skov- og Naturstyrelsen anbefaler, at der til landskabsplantninger bruges planter af en afstamning, der sikrer, at de er robuste og på lang sigt kan tilpasse sig eventuelle klimaændringer. Derfor foretrækkes genetisk brede

danske frøkilder. Der findes flere gode danske frøkilder til rådighed. De er ikke afprøvet, men kan anvendes i det meste af Danmark.

På hjemmesiden www.plantevalg.dk kan der hentes oplysninger om valg af frøkilde.

Anden anvendelse

Slåenfrugter er sædeles anvendelige til fremstilling af brændevin, som får en flot rødlig farve. Desuden anvendes frugterne (efter frost) til fremstilling af gelé og saft.

Kilder

Anonym (1994). Træer og buske til skovbryn, læhegn og vildtplantninger. Skov-info nr.13. Tekst og redaktion: Skov- og Naturstyrelsen, Fællesudvalget for læplantning og Frøkildeudvalget.

Møller, P. F. og H. Staun (2001). Danmarks træer og buske. Politikens forlag.

Ødum, S. (1969). De vildtvoksende træer og buske. Danmarks Natur bind 6: Skoven, side 143-199.

Fortegnelse over frøkilder, se www.frøkilder.dk

Tekst og redigering: Lars Schmidt, Jan S. Jensen, Ditte C. Olrik

Layout: Jette A. Larsen

Foto: Biopix.dk, Lars N. Hansen, Jan S. Jensen

Udgivet: November 2007

Opdateret: Januar 2009

Skov- og Naturstyrelsen

SKOV & LANDSKAB